

Korleis få økonomisk berekraft i gardsdrifta?

Kva kan bonden gjere sjølv, og korleis kan hjelparane bidra?

Anton Langeland, bonde og generalsekretær i Norsk Bonde- og Småbrukarlag

**Hvorfor har vi
jordbrukspolitik?**

Jordbrukets samfunnsoppdrag

Sikre matberedskap gjennom å produsere nok, naturlig og trygg mat på norske ressurser som er klimavennlig og gir folk anstendige inntekter, god ernæring og robust helse.

HVA HANDLER DET OM?

Norsk jordbruk

Bruk av jord i Norge

Norsk
jordbrukspolitik

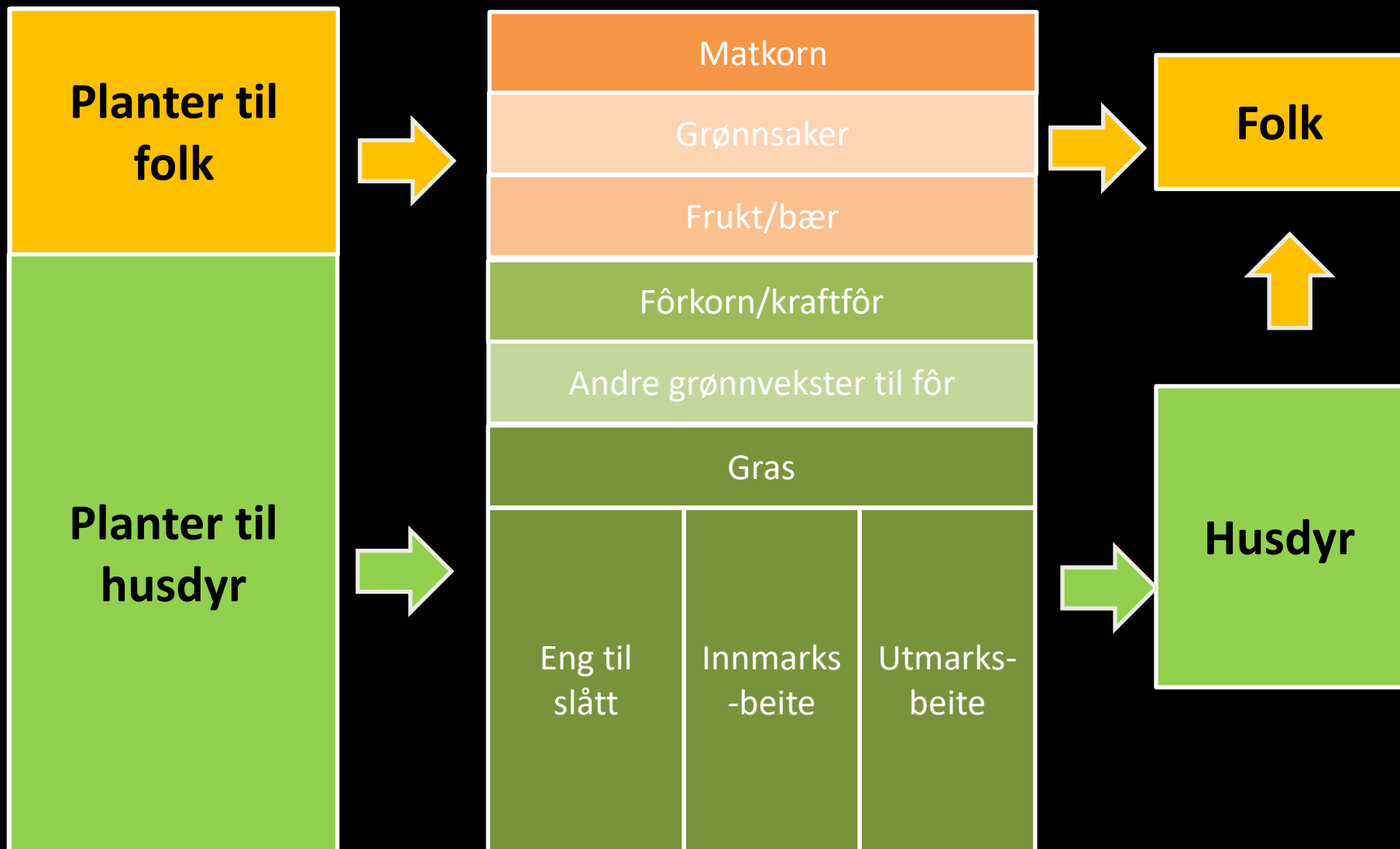
*Politikk for bruk av
jord i Norge*

- **Rett tallgrunnlag = ærlighet.**
- **Inntekter utenfor jordbruket kan og må ikke være grunnlag for finansieringsevne.**
- **1 årsverk må ligge til grunn for lønnsomhetsberegning.**
- **Utvikle næringa utan å måtte auke størrelse på bruka.**
- **Familiejordbruket – hjørnesteinen i Norsk matproduksjon.**
- **Levelige vilkår = Like sosiale vilkår som resten av befolkninga.**
- **Korleis kan eg som jordbrukar rette opp i det økonomiske utføret som eg har blitt sett i av andre?**

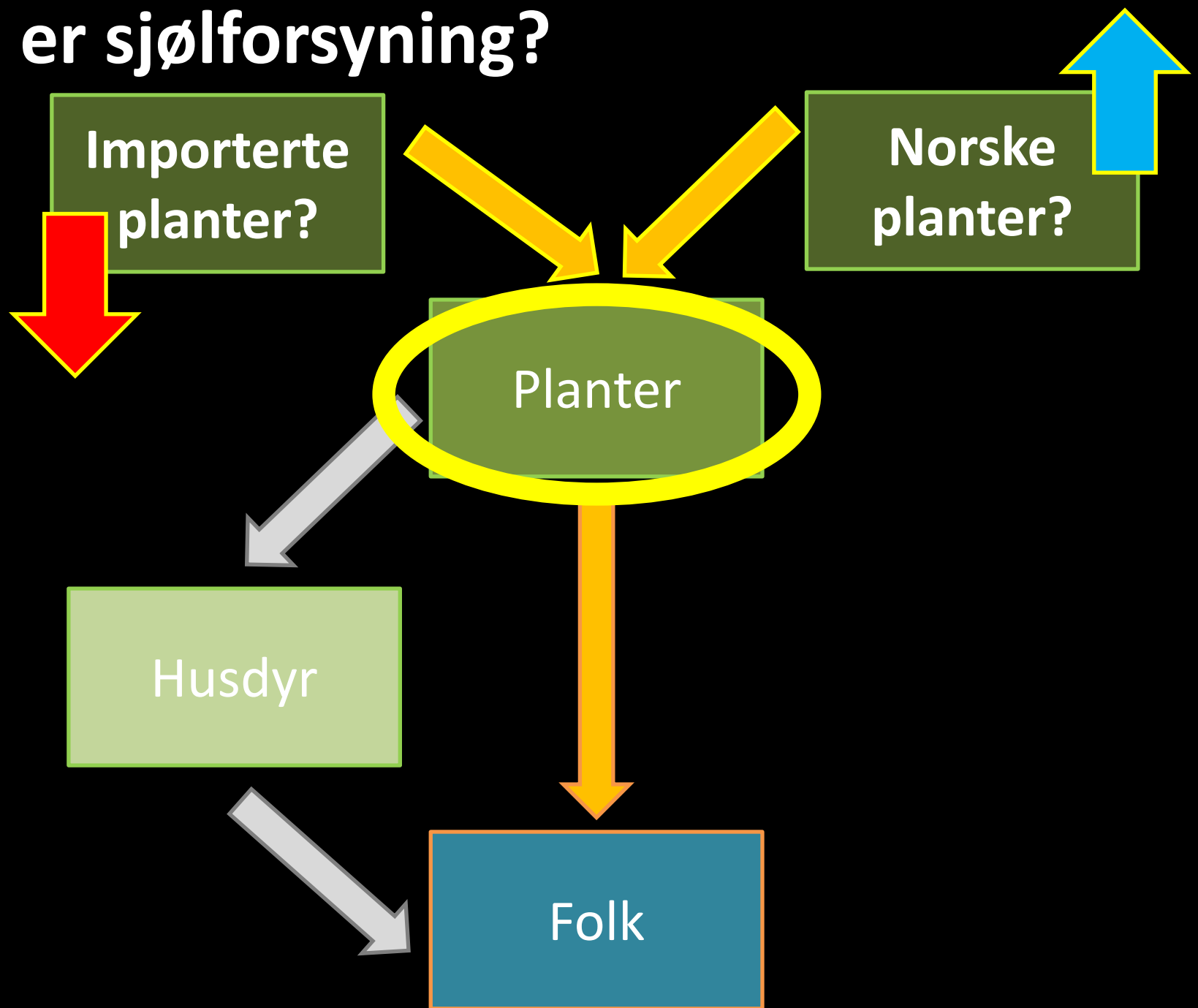
Inntekt i norsk jordbruk

- **Jordbruksinntekt per årsverk 2020 kr 212 000**
 - Kapitalavkastning per årsverk 2020 kr 134 997
 - Pensjonssparing 0,6% kr 1 272
 - **Arbeidsinntekt kr 75 731**
- Per time årsverk på 1845 timer kr 41,05

**Vi trenger en ny
politikk for norsk
matproduksjon**

Hva er sjølforsyning?

**Altså, det må bli mer
lønnsomt å bruke planter i
Norge**

***..det må bli mindre lønnsomt å
bruke planter fra utlandet***

Mer kjøtt enn noen gang

Tonn

400 000

350 000

300 000

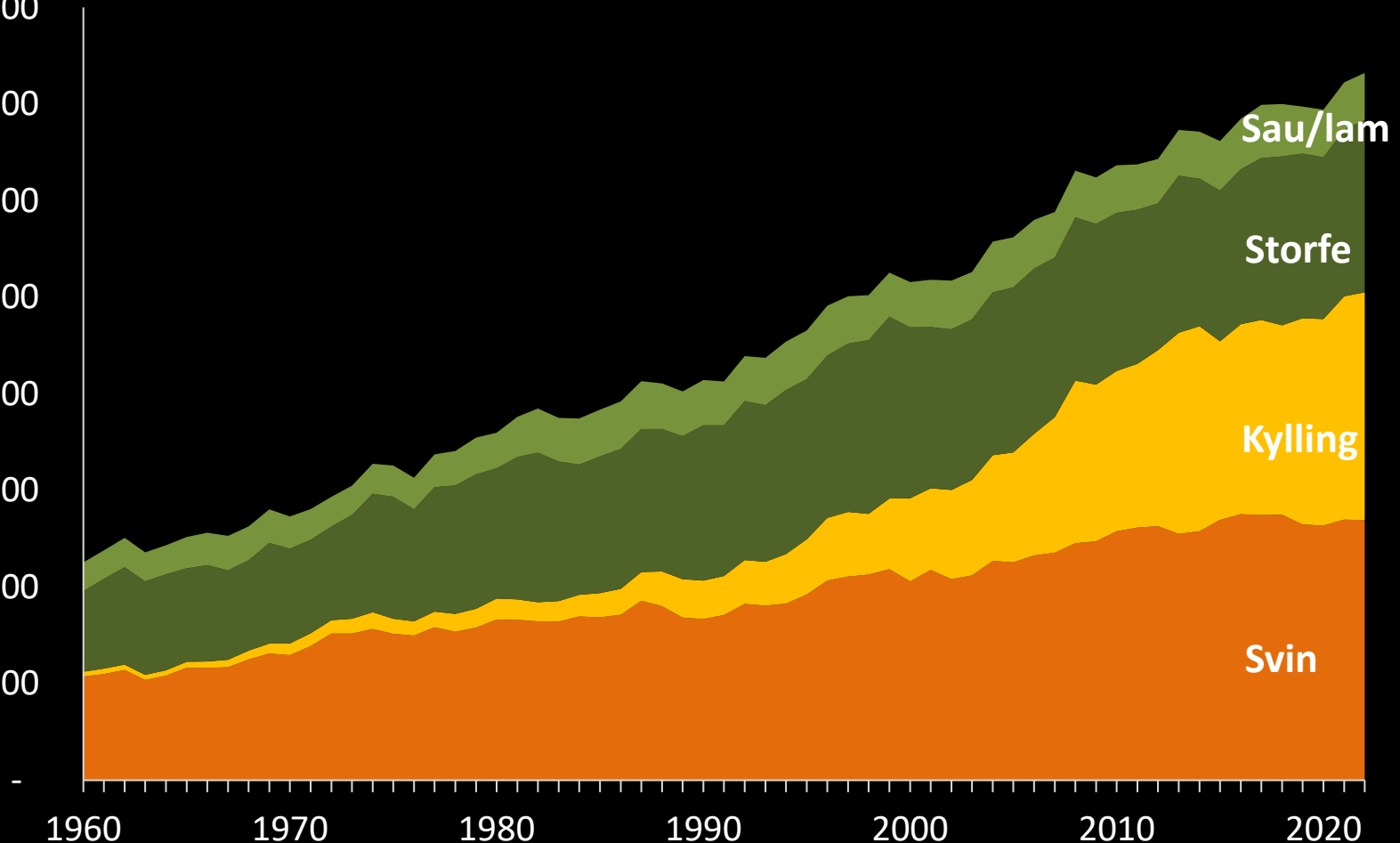
250 000

200 000

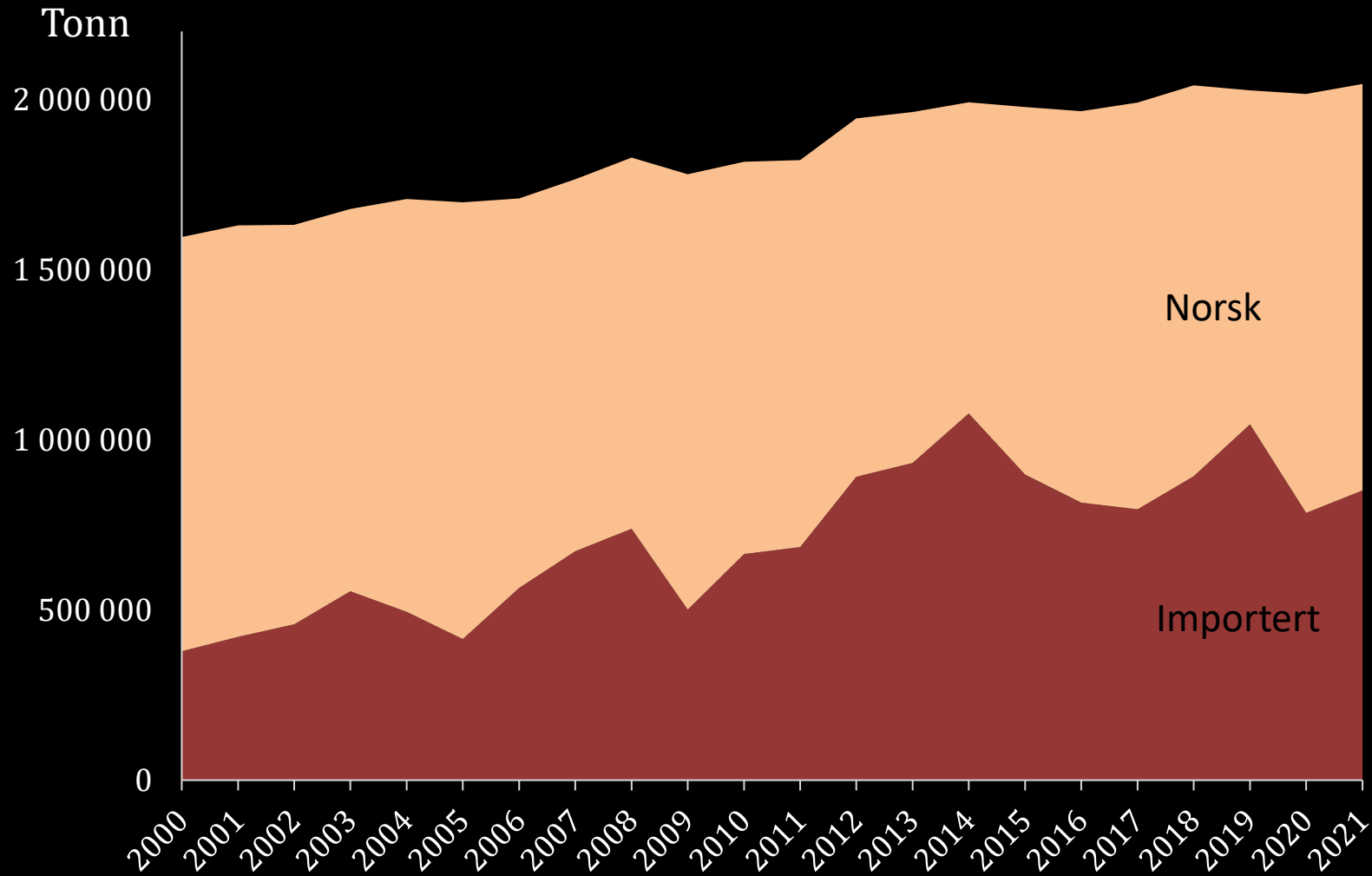
150 000

100 000

50 000

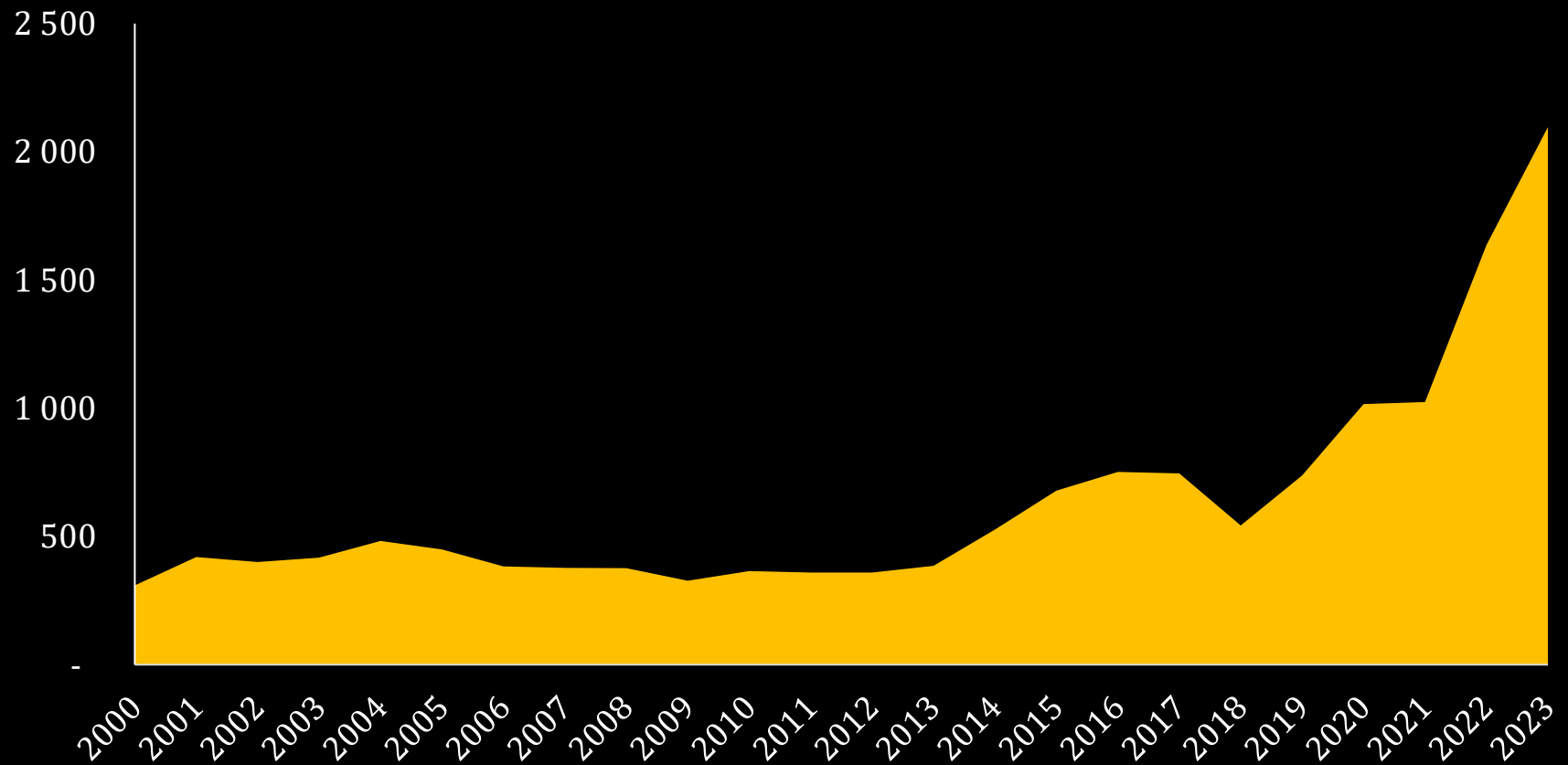

Økende import av kraftfôrråvarer

Kraftfôr-subsidie, 2 mrd kr

Prisnedskrivning korn Mill kr

Store areal ute av drift (2018)

Fylke	Jordbruksareal (dekar)	Mulig ute av drift (dekar)	% mulig ute av drift
Finnmark	147 704	56 774	38 %
Troms	381 645	141 876	37 %
Nordland	753 922	200 321	27 %
Oslo	9 788	2 558	26 %
Aust-Agder	144 645	32 934	23 %
Hordaland	518 500	111 842	22 %
Sogn og Fjordane	311 000	62 311	20 %
Vest-Agder	298 000	56 988	19 %
Telemark	318 000	54 388	17 %
Møre og Romsdal	312 000	43 722	14 %
Buskerud	620 530	62 053	11 %
Trøndelag	1 901 190	190 019	11 %
Hedmark	1 168 663	116 930	10 %
Oppland	1 084 989	87 865	8 %
Akershus	809 079	60 090	7 %
Vestfold	428 699	30 545	7 %
Rogaland	1 064 648	70 600	7 %
Østfold	762 668	38 494	5 %
NORGE	11 324 201	1 491 330	13 %

**200 000
fotballbaner**

Samtidig: gjengroing

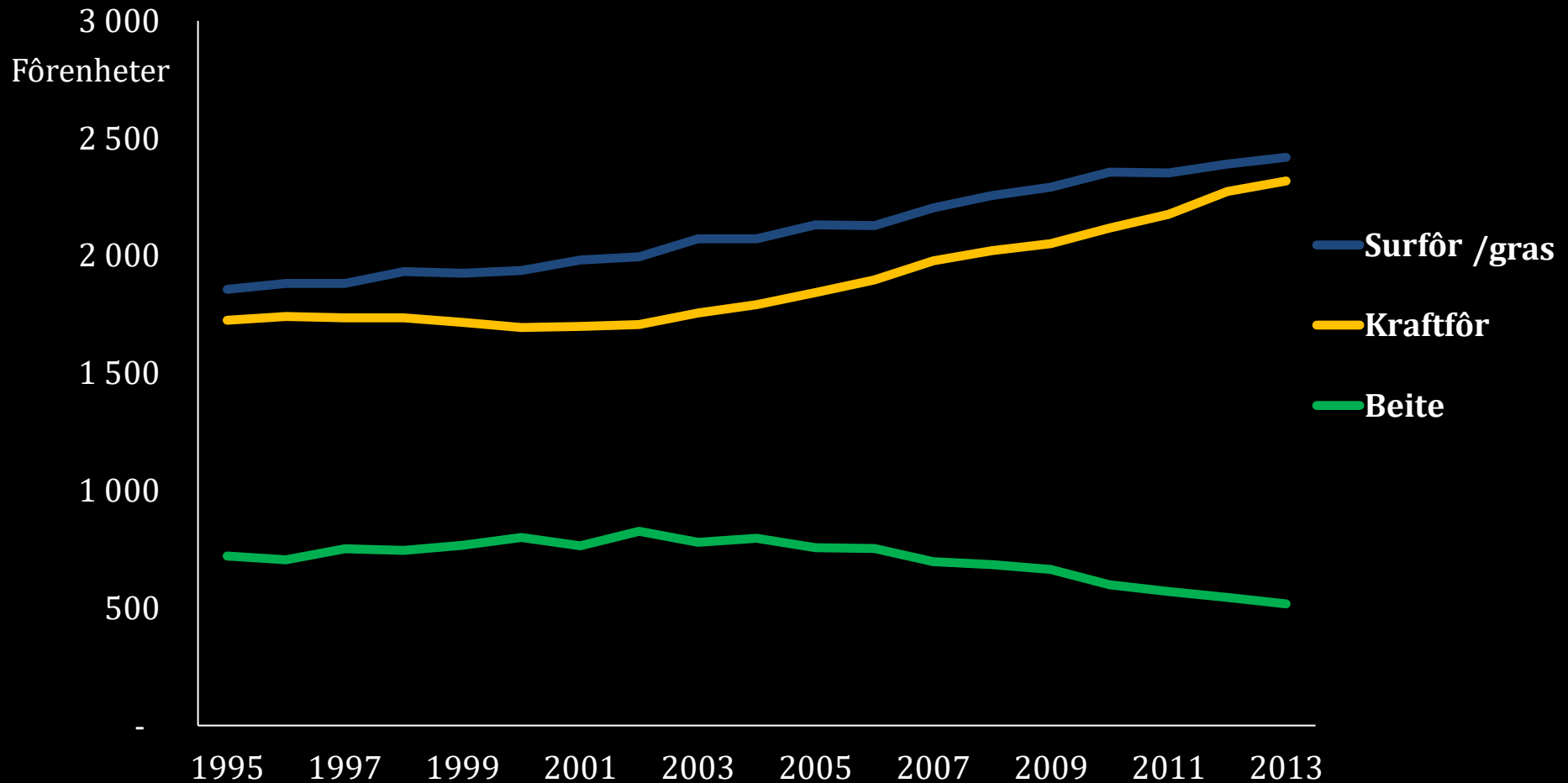
Hva gjør vi?

- Tilskudd må endres. Støtt produksjonsmåte, ikke kg/lt, geografi, størrelse
- Økt kraftfôrpris – mer arealbruk, mindre importert fôr
- Volum ned - Pris til bonden opp.

Hva spiser ei ku?

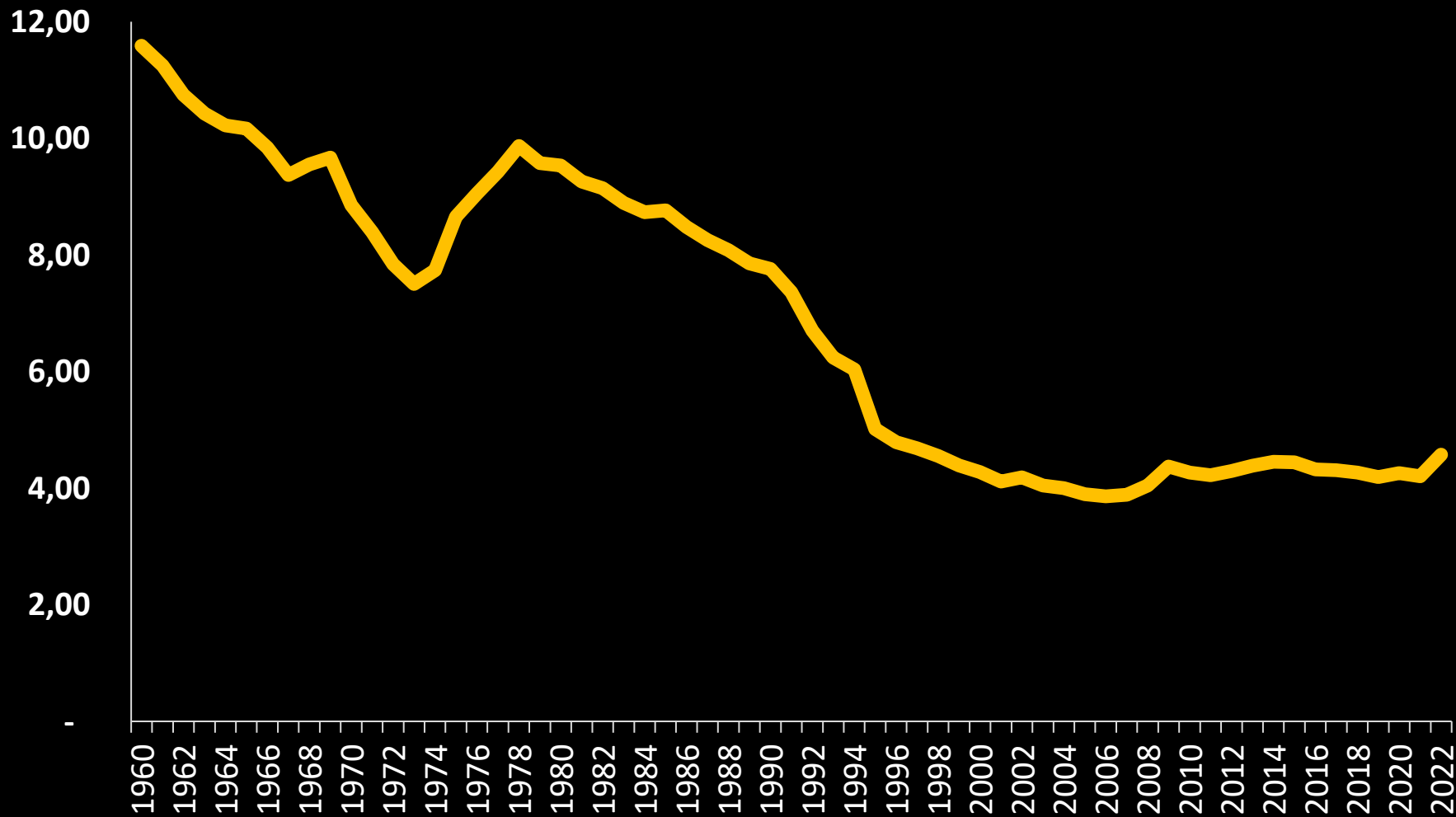

Hva spiser ei ku?

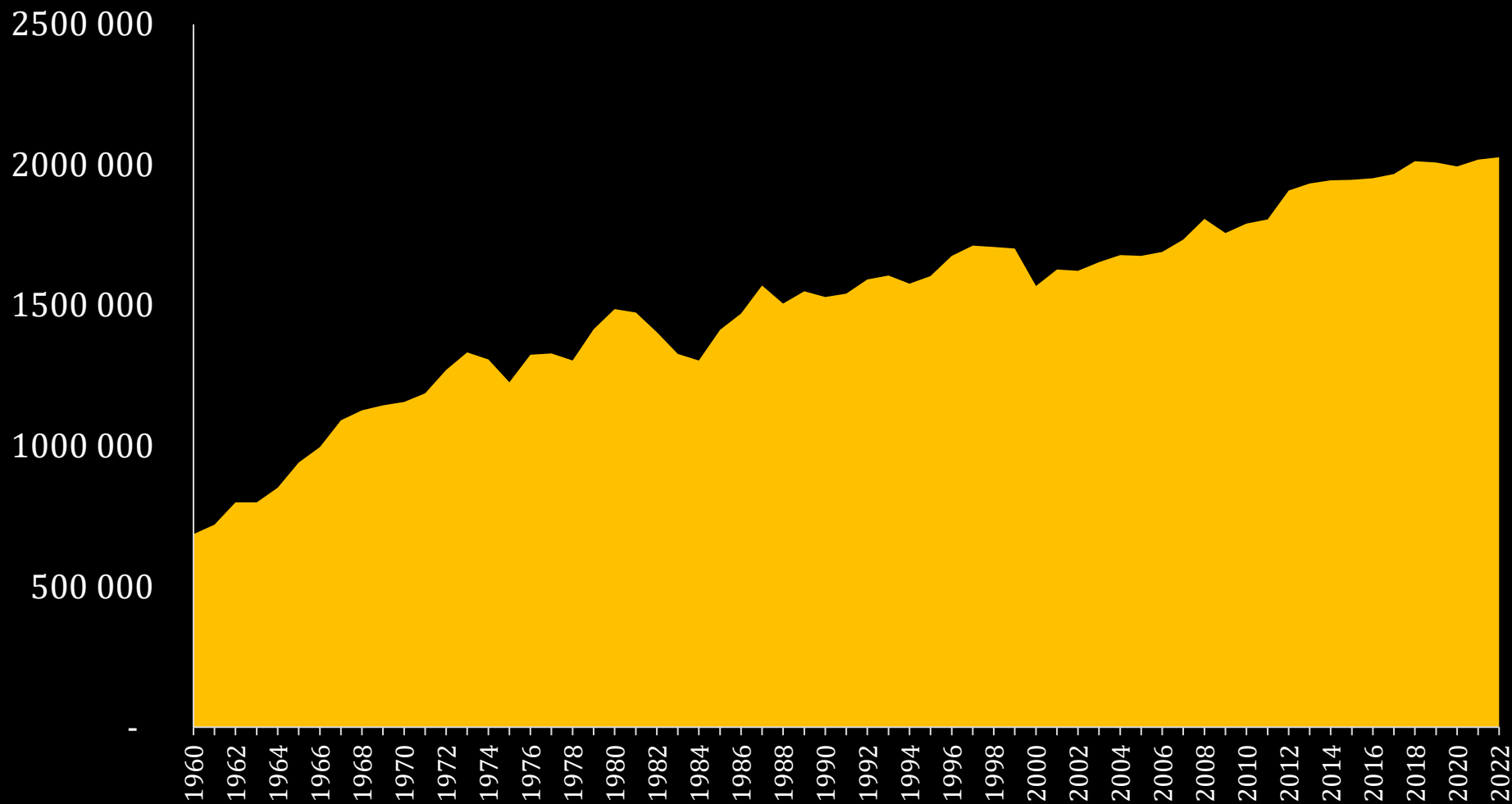
Kraftfôrpris – billigere enn gras

2022kr/kg

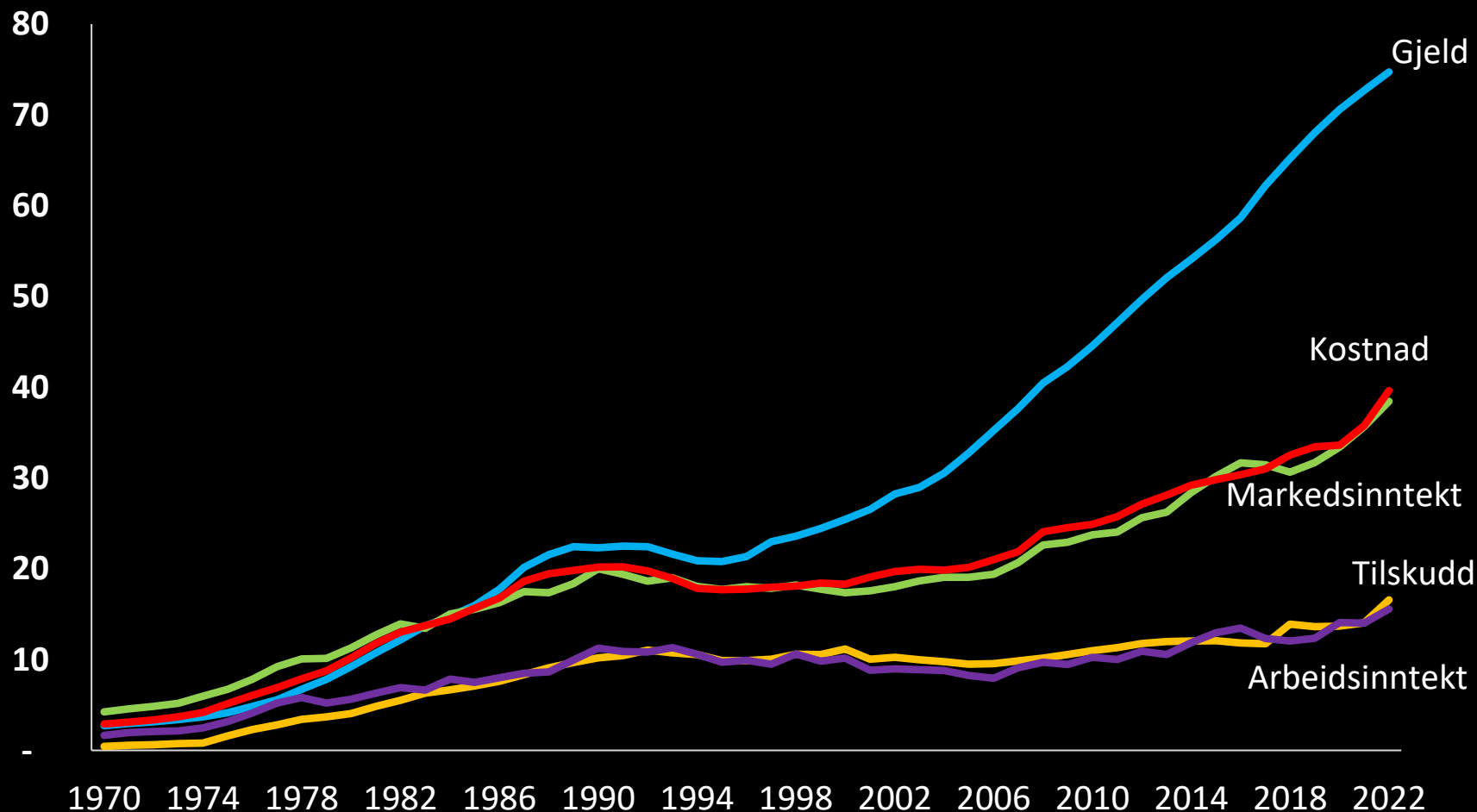
Kraftfôrforbruk norske husdyr

Tonn

Jordbrukets økonomi

Mrd kr
løpende

Kilde: Totalkalkylen

Grunntilskudd, distriktstilskudd for kjøtt/melk + flere tilskudd regnes som markedsinntekt i Totalkalkylen inngår i denne som tilskudd. Kostnader inkluderer rentekostnader på lån. Det er beregna 5% egenkapitaldekning, historisk kost på arbeidsinntekt